

ÇATLAK*

Özer OR
İMO İst. Şb. YK Üyesi

Yapılmayan çok şey var da söylenmeyen ne kaldı ki, diye düşünüyordum kendi kendime. Sözün tüketildiğini hissediyordum uzun zamandır. Bana göre reçete çoktan belliydi, tutulacak yollar açıldı, kılavuzlar elimizdeydi. Aşıkâr olanın yapılamayışına öfkeleniyordum artık. Her fırsatta tekrarlanan sözler, her açıklamaya sızan istatistikler, tahminler yavan görünüyordu bazen. Bazı olasılıklar sayısallaşınca, modellenince anlamından ne çok kaybediyordu. Bir boşunalık duygusu yerleşiyordu içime günden güne. Tekrar ede ede kendi sözümüzü eskitmiş, ezberlemiştik. Yine de kimsenin umurunda değildi sanki. Halbuki olana hükmü geçmiyorsa, sözün tükenmişliğinden de şüphe etmek gerekmez mi? Belki söylenmediği yerler, söylenmediği zamanlar kalmıştı hâlâ. Demek yeterince ikna edici, demek ki yeterince zorlayıcı olamamış, belki gereğince eyleme dökülememişti. Deli denmesinden mi yoksa gerçekten delirmekten mi daha çok korktuğumuzdan emin değilim.

Güneşli bir Eylül gününün öğleden sonrasında işyerlerimizde, evlerimizde bulmuştu çoğumuzu korkumuz. Binalarımızı hafif çıtırtılarla sararak, tozlarını silkeleyerek, geçtiği yerdeki toprağı kabartarak altımızdan dev bir köstebek geçmişti sanki. Kısa sürdü şaşkınlığımız, ne olduğunu anlamıştık. Daha akşam eve dönüş yoluna çıkacağımız saatlere çok vardı. Binayı terk etmeye birlikte karar verdiğimizizi hatırlıyorum. Telefonlarımız salt alıştığımız için elimizden bırakamadığımız birer bozuk oyuncığa dönüşmüştü; yere çalmak istiyorduk endişemize yardımcı dokunmadıkça. Kimsenin sesini kimseye taşıyamıyordu hiçbirisi. Herkesin iyi olduğuna inanmamıza rağmen o an çok ihtiyacımız vardı bize güven verecek bir ses duymaya, birine “geçti, iyiyim, beni merak etme, sen de korkma” demeye. Herkes yavaş yavaş ofisi terk ettikten sonra ben de çıkmıştım, Moda’ya doğru yürümüştüm. Açık havada dahi duraksadığım hiçbir yerde kendimi güvende hissedemiyordum. Saatler sonra, herkesin evine döndüğünden, trafiğin sakinleştiğinden emin olunca çıkmıştım yola. Kendimi gerçekten yalnız ve aciz hissettiğim birkaç saat geride kalmıştı.

Uyarıcı olduğu kadar gerçek bir tatbikat olduğunu anlayamamıştım o zaman. Doğa bizi kısa bir sınava çekmek istemişti ve sınava girememiştik bile hazırlıksız olduğumuz için. O sınava değil, geçmişte kalan yıllarımızı, bu yüzden tüm geleceğimizi

de kaçırmış gibiydik. Sonrasındaki birkaç ay boyunca birbirimizle ve herkesle binalarımızın, şehrimizin durumunu konuştuk fırsat buldukça, aklımız erdiğince, dilimiz döndüğünce. Bazı araştırmalar yaptık, raporlar hazırladık, bizden habersiz yapılanların bir kısmını da okuduk. Baştaki hayıflanmamın da ne kadar yersiz olduğunu o aralıkta fark ettim. Birer birer ve hep beraber yapabileceklerimiz saymakla tükenmese de olması gerekene ulaşabilmek için büyük sınırlar ve engellerle karşılaşılırdık daha birkaç adım sonrasını düşünürken bile. Bir çaresizlik havuzunda çırpınıyorduk sanki. Çaresizliği kabullenip çırpınmaktan vazgeçenlere öfkeleniyorduk, kabullenemediği için kayıtsızlaşanlara, başka şeyler için çabalayanlara kızılırdık.

Penceresiz, ışıksız, havasız, bir odada ağır bir kapı üzerimize kilitlemiş gibiydi. Yoksa giderek azaldığını hissettiğimiz bir parça temiz havaya ulaşabilmek, bir yarım soluk daha alabilmek için birbirimizin üzerine de basabilecek miydik? “Ne durumdayız, ne yapabiliriz” diye soranlara “karşılığında ömrünüzü vererek aldığınız daireniz maalesef can güvenliğinizi sağlayamıyor” diyerek onları yoksunlukları ile baş başa bırakabilmek hiç kolay değildi. Hiç şüphesi olmasa dahi insan kaçınılmazın yaklaştığını kabullenmek istemiyor bu durumda, düşünmekten kaçıyor alabildiğine.

Belki görmeyebilirdim ömrüm yetmezse. Bir insan ömrü neydi ki dünyanın yüzlerce yıllık çevrimleri karşısında? Bu avuntum da ham çıktı. Milyonları sessizce beklemeye zorlayan da aynı ham avuntu değil miydi? Görmekten korktuğumu fazlasıyla gördüm, yaşamaktan korktuğumu fazlasıyla yaşadım. Çok daha fazlasını görmüş, ölümün gözünün içine bakmış milyonlar birikti üstelik bir gecede.

Olan için hiçbir teselli yok ama her şeye rağmen bundan sonrası için belki biraz olsun umut var. Bu ülkenin yalnız şiirlerde, türkülerde kaldığı sanılan insanları el ele vererek o üzerimize kapatılmış ağır kapıya birlikte vura vura bir çatlak oluşturdular. Artık ışık da, hava da giriyor, bize kısa aralıklarda soluklanıp sonra tekrar çabalamak için güç veriyor. Daha fazlasını da verebilir. Çatlağı ilerletebiliriz. Daha güçlü vurabiliriz.

* Bilim ve Gelecek Dergisi’nin 227. sayısında (Mart 2023) yayımlanmıştır.